

Lausuntojen sekä kannanottojen lyhennelmät ja vastineet

Metsälinnunreitti

Asemakaavan muutos

50. kaupunginosa, Lintuvaara

Kortteli 50130, osa korttelia 50106, erityis-, katu- ja virkistysalueet

Poistuu kortteli 50129

Liittyy kaupunkisuunnittelulautakunnan 25.10.2023 **MRA 27 §:n** mukaisesti nähtäville hyväksymään asemakaavan muutokseen, piirustusnumero 7434.

Nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 13.11–13.12.2023.

Kaavan hyväksymispäätöksestä ovat pyytäneet tiedon seuraavat lausunnonantajat:

nro 1.

Espoon kaupunki
Y-tunnus 0101263–6

Kaupunkisuunnittelukeskus
Asemakaavoituksen palvelualue
Käyntiosoite: Tekniikantie 15
Postiosoite: PL 43, 02070 Espoon kaupunki

Kati Kivelä

Ina Westerlund

Ida Lehmus

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Lausuntojen lyhennelmät ja vastineet

1

Päivämäärä 14.11.2023
Lausunnon antaja Caruna Espoo Oy psta Ilari Kemppe, Rejlers Finland Oy

Kaavamuutosalueella sijaitsee nykyistä sähköverkkoa liitteen 1 mukaisesti. Kaavamuutoksen myötä sähköä kautta alueella kasvaa ja tarvitaan pienjännitekaapelointeja ja mahdollisesti uusi puistomuuntamo. Liitteessä 2 ehdotuksia puistomuuntamolle varattavasta maa-alueesta (n. 20 m²) 2 kpl.

Puistonmuuntamoina käytämme Carunan rakentamistapaohjeen mukaisia vakiorakenteisia ja -värisiä muuntamoita. Puistomuuntamo tulee sijoittaa siten, että sen luokse on helposti päästävissä.

Mahdolliset tarvittavat johtosiirrot tehdään Caruna Espoon toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä sijainti.

Meillä ei ole muuta huomautettavaa ko. kaavaehdotuksesta. Toivomme saada tiedon, kun kaava on hyväksytty.

Vastine:

Liitteen 2 mukaiset ehdotukset puistomuuntamoiden paikaksi ovat kaava-alueen liito-oravien kulkuyhteyksien kannalta vaikeasti yhteensovittavissa. Nykyinen puistomuuntamo sijaitsee asuintontilla Metsälinnunreitin katualueen reunassa. Kaavamuutoksen myötä tämä osa tonttia muuttuu lähivirkistysalueeksi (kaavamerkintä VL-1). Kapean lähivirkistyskaistaleen läpi osoitetaan liito-oravan latvusyhteys, joka yhdistää suunnittelualueen idän ja pohjoisen puoleisia liito-oravien elin- ja ydinalueita. Yhteyden toteutuminen Metsälinnunreitin/Lintumetsäntien katualueen yli Lintumetsän puistoalueelle edellyttää katualueiden reunalle riittävästi tilaa suurikokoisille (yli 10 metriä korkeille) puille.

Nykyisen puistomuuntamon korvaaminen uudella, entistä suuremmalla muuntamoraennuksella huoltoyhteyksineen saattaa vaarantaa kulkuyhteyden jatkuvuuden, minkä vuoksi muuntamolle ei kapealle VL-alueelle voi lainkaan osoittaa ohjeellista rakennusala.

Toinen ehdotettu muuntamon sijainti on Kirkkalanpuiston itäreunassa Lintulaakson tien katualueen vieressä. Virkistysalueen ja katualueen välinen korkeusero ei mahdollista muuntamon rakentamista tai ylläpitoa Lintulaakson tieltä, vaan muuntamoa varten tulisi puiston halki rakentaa huoltoyhteys lännen suunnasta. Huoltoyhteys vaarantaisi puiston metsäistä luonnetta ja liito-oravan kulkuyhteyttä, joten myöskään VL-1-alueen itäreunaan ei voida puistomuuntamovarausta osoittaa.

Vähitellen tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja lisääntyvä sähkönkäyttö edellyttävät päivityksiä myös sähköverkon järjestelmiin. Muuntamoita uusittaessa ja lisättäessä sopiva sijainti tulee pohdittavaksi kaavamuuosaluetta laajemmalla alueella.

2

Päivämäärä 24.11.2023
Lausunnon antaja Fortum Power and Heat Oy, Kaukolämpö/Raimo Leino

Fortumilla on kaukolämmön isoja runkolinjoja kaava-alueella Kirkkalanpolulla, kaava-alueen itäpuolella Lintulaaksontiellä, sekä pienempi linja Lintumetsäntie-Metsälinnunreitillä.

Tarkasteltavan alueen nykyiset kiinteistöt on liitetty kaukolämpöön. Pyydämme olemaan Fortumiin yhteydessä jo hankkeen suunnitteluvaiheessa mahdollisten kaukolämpöjohtoihin liittyvien muutostarpeiden vuoksi. Fortum on kiinnostunut liittämään alueelle rakennettavat kiinteistöt kaukolämpöön.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

3

Päivämäärä 22.11.2023
Lausunnon antaja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
/ Mina Saariniemi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Espoon Metsälinnunreitin (alue 113001) asemakaavan muutosehdotukseen.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

4

Päivämäärä 16.11.2023
Lausunnon antaja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Vesihuolto/Investoinnit / Jarno Köykkä

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosluonnos ei edellytä niiden siirtämistä.

Kirkkalanpolulla sijaitsee nykyinen yleinen vesijohto 110, jätevesiviemäri 200 ja kaksi hulevesiviemäriä 500. Kirkkalanpolun katualueesta on esitetty Lintumetsän päiväkodin tonttiin liitettäväksi suikalemainen alue, jolle on esitetty maanalaista johtoa varten varattu alue. Kaavamääräyksenä tulee mainita, että johtovarausalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita.

Vastine:

Kaavaan merkitty johtovaraus edellyttää maanalaisen johdon asianmukaista huomiointia tarkemmassa suunnittelussa.

5

Päivämäärä 7.12.2023
Lausunnon antaja Kasvun ja oppimisen toimiala / Harri Rinta-aho

Asemakaavan muutoksen yhteydessä päiväkodin tonttia kasvatetaan liittämällä siihen länsipuolella sijaitseva kaupungin puistotontti. Päiväkotitontin koko kasvaa noin 1500 neliöllä, joka mahdollistaa nykyistä suuremman leikkipihan. Tontille osoitetaan rakennusoikeutta yhteensä 2000 kerrosalaneliömetriä. Muutoksen jälkeen tontti mahdollistaa 8-ryhmäisen päiväkodin. Muutoksella varaudutaan päiväkodin mahdolliseen laajennukseen tulevaisuudessa. Kasvun ja oppimisen toimiala toteaa kannanottonaan, että se pitää laajentamisen mahdollistamista kaavamuutoksessa erittäin hyvänä asiana.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

6

Päivämäärä 28.11.2023
Lausunnon antaja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos / Karl-Henrik Widblom

Olemme tutustuneet asemakaavan muutosehdotukseen.

Pelastusviranomaisella ei ole kommentoitavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

7

Päivämäärä 11.12.2023
Lausunnon antaja Tilapalvelut-liikelaitos / Tuija Höysniemi, Juha Iivanainen

Lintumetsän päiväkotitoimitus on vuonna 1994 valmistunut neljäryhmäinen päiväkotitoimitus. Päiväkodin tontilla toimii myös kaksi ryhmäperhepäiväkotia vanhoissa talonmiehen asunnoissa.

Metsälinnunreitillä asemakaavan muutosehdotuksen yhdeksi tavoitteeksi on asetettu Lintumetsän päiväkodin kokoa ja rakennusoikeutta siten, että tontille olisi mahdollista toteuttaa kahdeksanryhmäinen päiväkotitoimitus. Käyttäjätöiden palveluverkkotarkastelun perusteella on todettu, että Lintuvaaran alueella on tarpeen varautua varhaiskasvatuspaikkakapasiteetin nostoon, vaikkakaan kaupungin talousarviossa ei tällä hetkellä ole varausta uudis- tai laajennushankkeille Lintuvaaran alueella. Yleisesti ottaen pohjoisen Leppävaaran alueella on pulaa yleisten rakennusten tonteista, jotka olisivat tyhjiä tai joilla olisi laajennusvaraa.

Metsälinnunreitillä kaavaehdotuksessa YL-kortteliin 50106 on osoitettu ohjeellinen alueen osa, jolle saa rakentaa hulevesien hallintaan tarkoitettua rakennusta. Hulevesien hallinnan järjestäminen päiväkotitontilla on haastavaa, sillä vesiaihoiden yhdistäminen päiväkotitoimitukseen voi aiheuttaa vaaratilanteita ja niihin liittyvät vastuukysymykset voivat olla hankalia. On tärkeää, että hulevesien käsittelyratkaisulle jätetään erilaisia vaihtoehtoja ratkaistavaksi suunnitteluvaiheessa. Pyydämme kuitenkin tarkistamaan kaavamääräyksen ruotsinnoksen, jossa hulevesialtaan tai vastaavan sijainti on kirjattu määräävästi.

Havainnekuvassa päiväkodin pihaan, huoltoliikenteen yhteyteen, on luonnosteltu yhdeksän autopaikkaa. Alueelle on suunnitteilla raitiotieyhteys, mikä vähentää henkilökunnan autopaikkatarvetta, mutta normaalitilanteessa autopaikat varataan puolelle

päiväkodin henkilökunnasta. Näin ollen kaikki päiväkodin pihaan sijoitettavat autopaikat tarvitaan henkilökunnan käyttöön.

Huoltoliikenteen turvallisuuden näkökulmasta piha on ahdas, eikä se välttämättä mahdollista nyt luonnostellun yhdeksän autopaikan sijoittamista tontille. Todennäköisesti päiväkodin henkilökunnan autopaikkoja joudutaan varaamaan esimerkiksi myös läheisen Lintumetsän koulun tontilta.

Lintumetsäntien varteen päiväkotitontin sivustalle on havainnekuvassa merkitty viisi autopaikkaa ja Metsälinnunreitin päätyyn kääntöpaikalle viisi paikkaa, joista yksi on mahdollisesti muita leveämpi le-paikka. Päiväkodin saattoliikenne tulee tarvitsemaan kaikki päiväkodin sivustan kadunvarsipaikat sekä osan Metsälinnunreitin päädyn paikoista, jotta saattoliikenteen autopaikkamitoitukset täyttyvät. Nämä paikat on siis varattava liikennemerkein päiväkodin saattoliikenteen käyttöön.

Vastine:

Asemakaavan muutos on päiväkotitontin osalta laadittu yhteistyössä tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa. Kaava on pyritty laatimaan niin, että nykyisen päiväkotirakennuksen säilyttäminen ja laajentaminen olisi mahdollista. Rakennusten jälleenkäyttöön varautuminen on järkevää niin ilmaston kuin kulttuuristen arvojen kannalta katsottuna.

Henkilökunnan pysäköinnille ja saatto- sekä huoltoajolle on viitteellisessä suunnittelussa osoitettu mahdollisia sijainteja. Tontin tehostamisen reunaehdot tultaneen käsittelemään tarkemmin jatkosuunnittelussa.

Hulevesien käsittelyä ohjataan asemakaavassa viivytettävän vesimäärän tilavuuden ja viivytysajan osalta määräyksellä. Päiväkotitontin maasto on vaihtelevaa, osin kukkulaista avokalliota. Kaavakartalle on osoitettu ohjeellisena alue, jolla hulevesiä on arvioitu mahdolliseksi viivyttää. Kartan ohjeellinen alue on sijoitettu likimain sijainnille, jossa on tällä hetkellä luonnollinen, todennäköisesti sadevesiä keräävä painauma. Kohta on hyvin eroteltavissa muusta leikkipihasta esimerkiksi aidalla. Hulevesien luonnollinen käsittely tuottaa myös muita hyötyjä tulvahallinnan lisäksi, kuten pienilmaston säätelyä ja luontohyötyjä. Hulevesien hallinnan ratkaisut sekä hallintarakenneiden koko ja sijainti tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Hulevesimääräyksen ruotsinnosta on lausunnon mukaisesti tarkistettu.

8

Päivämäärä 13.12.2023
Lausunnon antaja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tuomas Autere, Miia Ketonen

Yhdyskuntarakenne

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että esitetty asemakaavaratkaisu on ohjaavan Espoon eteläosien yleiskaavan mukainen. Eri aikoina laadituissa asemakaavoissa esitetty, virkistysaluevarauksista koostuva, pohjois-eteläsuuntainen yhteys katkeaa asemakaavaratkaisun myötä. Kaavaselostuksessa on perusteltu ratkaisua siten, että virkistysyhteys on tosiasiallisesti toteutunut idemmäs Kirkkalanpolulle. Kaavaratkaisulla vahvistetaan toteutunutta Kirkkalanpolun kevytliikenneyhteyttä.

Melu, tärinä ja runkomelu

Kaavassa olisi hyvä määrätä siitä, että Lintulaaksontien liikennemelun vaikutuspiirissä sijaitsevien asuntojen tulisi avautua myös VNP (993/1992) melutason ohjeavot täyttävään suuntaan.

Kaavaselostuksen mukaan: "Lähtökohtaisesti alueelle tärinän ja runkomelun vaimennuksen on nähty tapahtuvan raitiotien radan rakenteissa.". Kaavamääräyksen mukaan: "Raideliikenteen maaperään aiheuttama tärinä ja runkomelu tulee huomioida tarvittavilta osin rakennusten suunnittelussa ja perustamistavoissa.". Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että kaavamääräyksen kirjausta "tarvittavilta osin" tulee selvittää kaavaselostuksessa tai määräys muotoilla uudelleen. Mikäli kaavamääräys on tarkoitettu kohdennettavaksi tiettyihin rakennusaloihin tai niiden osiin, tulee se käydä asemakaavamääräyksestä ilmi. Määräyksen tulee perustua tärinän ja runkomelun selvityksiin.

Hule- ja pintavedet

Rakentamisen aikaisten vesien käsittelyä koskevaa kaavamääräystä on syytä tämentää seuraavasti "Viivytys- ja käsittelyvelvoitteet koskevat myös rakentamisen aikaisia hulevesiä".

Pilaantuneet maat

Kaavaan on merkitty yleismääräys maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ilmeisesti perustuen maaperässä oleviin öljysäiliöihin. Epäilystä tai tietoa säiliövuodoista ja näin ollen maaperän mahdollisesta pilaantumisesta ei kaavaselostuksesta tule esille. Määräyksen tarpeellisuutta tulisi tarkastella ja mikäli se päätetään kaavassa antaa, tulee sen olla selkeästi perusteltu ja tarkoituksenmukaisesti kohdennettu.

Ilmastovaikutukset

Kaava-aineistosta puuttuu kokonaan ilmastovaikutusten arviointi. ELY-keskus toteaa, että kaava-aineistoa tulee täydentää asianmukaisella ilmastovaikutusten arvioinnilla ja huomioon ottamisella. Espoon kaupungin tavoitellessa hiilineutraaliutta jo vuoteen 2030 mennessä, on jokaisessa kaavaratkaisussa tutkittava keinot haitallisten ilmastovaikutusten minimoimiseen sekä mahdollisten hyödyllisten vaikutusten vahvistamiseen. Useissa Espoon kaupungin vireillä olevissa kaavoissa ilmastovaikutuksia on käsitelty onnistuneesti ja kaupungilla on käytössään useita ansiokkaita ilmastovaikutuksia lieventäviä kaavamääräyksiä. ELY-keskus katsoo, että näitä on syytä

hyödyntää esimerkkinä kyseisessä kaavaratkaisussa, jonka ilmastovaikutusten arviointi ja huomioon ottaminen on puutteellista.

ELY-keskus katsoo, että purkavalla uudisrakentamisella on huomattavia haitallisia ilmastovaikutuksia. Useimmissa tapauksissa korjausrakentaminen on vähähiilisempi vaihtoehto vähintään vuosikymmeniä, joten on olennaista, että arvioinnissa perustellaan uudisrakentamisen tarpeellisuus ja tehokkuuden riittävyys. Uudisrakentamisen ilmastovaikutusten lieventämistä on syytä myös tarkastella ja ohjata. Esimerkiksi nykyiset 1970-luvun loppupuolella rakennetut rakennukset ovat puuta, mutta kaavassa ei tähän purkavan uudisrakentamisen osalta ohjata. Kaavaratkaisun haitallisia ilmastovaikutuksia lisää myös liikkumisen tarve, sillä alue sijoittuu jokseenkin etäälle julkisen liikenteen yhteyksistä. Kaavaratkaisu vähentää myös alueen sekoittuneisuutta, sillä opiskelija-asunnot puretaan pientaloalueella asuinrakentamisen tieltä.

Vastine:

Melu, tärinä ja runkomelu

Meluselvityksen mukaan Lintulaaksontien puoleisen rakennusalan rajalle sijoitettujen rakennusten julkisivujen melutasot ovat enimmillään 62 dB. Asemakaavassa ei ole määräyksiä koskien asuntojen sisätiloihin johtuvaa melua, sillä rakennusten ulkovai-pan äänieristävyyden nähdään varmistavan riittävän hiljaiset sisätilat.

Asemakaava ohjaa sisäpihakortteliratkaisuun muun muassa yhteispihaa koskevan 'pi-1'-määräyksen sekä melumääräyksen avulla. Hankkeen viitesuunnitelmassa on esitetty rakennettavaksi luhtitaloja, joiden huoneistot avautuvat kahteen suuntaan. Suunnitelmassa yhteiset oleskelualueet sekä asuntokohtaiset pihat sijoitetaan rakennusten muodostamaan melukatveeseen. Terassit ja parvekkeet sijoittuvat rakennusten hiljaisemmalle puolelle. Kaava-alueesta pohjoiseen ja itään sijoittuu rauhallisia puistoalueita, joille tieliikenteen melu ei ulotu.

Tärinä ja runkomelu

Kaavamääräystä on päivitetty lausunnon pohjalta. Kaavamääräys ohjaa huomioimaan korttelin 50130 sijoittumisen tärinän ja runkomelun riskialueelle. Tärinän ja runkomelun osalta on määräystä rajattu koskemaan korttelin itäosia. Lintulaaksontien liikenteen tuottaman tärinän ja runkomelun vaikutukset eivät ulotu koko korttelin alueelle eikä määräystä ole tarpeellista ulottaa koskemaan korttelin kaikkia osia.

A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n tuottamassa Tärinä- ja runkomeluselvityksessä tärinän ja runkomelun vaimennuksen suositellaan lähtökohtaisesti tulevan toteutetuksi uuden radan ratarakenteissa. Selvityksessä todetaan, että mikäli eristystä ei toteuteta rata-rakenteessa, tulisi sitä pohtia osana rakennushanketta.

Hule- ja pintavedet

Kaavamääräystä on päivitetty lausunnon mukaisesti.

Pilaantuneet maat

Maanomistajalta saadun tiedon mukaan tontilla 50130/1 sijaitseva öljysäiliö on poistettu käytöstä ja täytetty hiekalla vuonna 1985. Säiliö sijaitsee edelleen maaperässä. Päiväkotitontin 50129/1 osalta on vuoden 1991 rakennusluvan asemapiirroksen merkitty öljysäiliön sijainti. Kummankaan säiliön kunnosta ei ole tarkempaa tietoa.

Espoon ympäristönsuojelua on konsultoitu määräyksen tarpeellisuudesta. Heidän näkemyksensä mukaan maaperän pilaantuneisuutta vanhojen öljysäiliöiden johdosta ei ole tarpeellista tutkia ennen rakennushankkeisiin ryhtymistä. Rakennus- ja purkuluvan ehtojen mukaisesti vanhojen öljysäiliöiden poistamisesta on ilmoitettava kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, jotta ympäristötarkastaja voi tarkastaa maaperän kunnan noston yhteydessä. Perustelut on lisätty kaavaselostukseen. Lisätietoja löytyy sivustolta www.espoo.fi hakusanalla 'öljysäiliö'.

Espoon ympäristönsuojelu lausui myös pilaantuneiden maa-alueiden selvittämisen tarpeellisuudesta viitaten tietoihin aikaisemmista arseenipitoisuuksista korttelissa 50106. Pilaantuneiden maiden määräystä tarkennetaan päiväkotitontin osalta, sillä päiväkotitoiminnot katsotaan herkiksi toiminnoiksi ja maaperän puhtauteen on kiinnitettävä tarkemmin huomiota.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten arviointi on lisätty kaavaselostukseen kappaleeseen 5.2. Kaavalla on toteutuessaan niin positiivisia kuin negatiivisiakin vaikutuksia ilmastoon. Asemakaavan määräyksillä voi näitä vaikutuksia yrittää ohjata, mutta ilmaston kannalta tärkein askel otetaan jo kaavoitukseen ryhdyttäessä.

Asemakaavan maankäyttöratkaisun ilmastovaikutuksia on yritetty vähentää välttämällä kunnallistekniikan siirtoja. Kirkkalanpolun pitäminen nykyisellä sijainnillaan mahdollistaa myös kunnallistekniisten verkostojen säilyttämisen nykyisellään. Asemakaavan muutos ei salli nykyistä rakentamista tehokkaampaa uudisrakentamista. Aikaisempi tontin 50130/1 asemakaavaratkaisu oli nykyistä noin neljänneksen tehokkaampi, mutta rakentamisen volyyymi väheni kaavan käsittelyn edetessä. Asumisen tiivistäminen perustelisi paremmin nykyisen rakennuskannan purkamista. Päiväkodin laajentaminen pitää varhaiskasvatuksen Lintuvaarassa paikallispalveluna jatkossakin, mikä voi vähentää liikkumisen tarvetta ja ohjata jalankulkua ja pyöräilyä arjessa suosiin ratkaisuihin. Asemakaavassa ohjataan suunnittelua siten, että maastoa ja nykyistä puustoa voitaisiin säilyttää ja suojata rakentamisen aikana. A- ja YL-korttelialueiden rakennukset on toteutettava puurakenteisina ja julkisivuiltaan puisina. LPA-1-alueen katoksiin on toteutettava viherkatto. VL-1-alueen sekä korttelin 50130 VL-1-alueeseen liittyvien reunojen osalta kaavassa on määräyksiä, joilla alueita ohjataan metsäisiksi. Lisäksi korttelin sisään muodostuviin pihoihin on määrätty istutettavaksi myös suurikokoisiksi kasvavia puita. Kaavamuutoksen myötä korttelialueiden hulevesien hallinta tulee huomioiduksi.

9

Päivämäärä 21.12.2023
Lausunnon antaja Espoon Ympäristönsuojelun palvelualue
Janne Koskinen / Mira Soini

Metsälinnunreitin asemakaava on ollut nähtävillä 13.11. – 13.12.2023. Espoon ympäristönsuojelu on pyytänyt ja saanut lisäaikaa kannanoton antamiseen 22.12.2023 asti.

Luontoarvot

Alueen eteläosissa sijaitsee liito-oravan elinpiiri, ja lajin kulkuyhteyksiä on kaava-alueelta eri suuntiin. Vuoden 2020 selvityksessä tunnistettiin liito-oravan kulkuyhteydet pohjoiseen Lintulaaksontien ja Metsälinnunreitin risteuksen länsipuolella sekä itään Lintulaaksontien yli kaava-alueen kaakkoisnurkassa. Samassa selvityksessä on tunnistettu tarve pohjoissuuntaiselle yhteydelle päiväkodin länsipuolelta. Espoon kaupungin liito-orava-aineistossa on tunnistettu yhteys pohjoiseen päiväkodin itäpuolella. Itä-länsi-suuntainen kulkuyhteys kulkee kaava-alueen etelärajaa pitkin.

Kaava-alueen etelärajaa seuraileva poikittainen liito-oravayhteys sekä sen jatkuminen pohjoiseen Lintumetsän viheralueelle ovat tärkeitä. Kulkuyhteyksien on säilyttävä puustoisina koko rakennusvaiheen ajan. Yhteyden kapeuden vuoksi Kirkkalanpuiston, Kirkkalanpolun reunan sekä Lintulaaksontien länsipuolen puuston suojaamiseen on kiinnitettävä huomiota rakentamisen purkamisen ja uusien rakennusten rakentamisen aikana.

Pohjoiseen menevistä liito-oravayhteyksistä tärkeämpi ja säilytettävä yhteys kulkee Kirkkalanpolun itälaitaa pohjoiseen. Kirvisenpolulta alkava ja päiväkodin länsipuolelle jatkuva liito-oravien kulkuyhteys on laadullisesti heikko. Kirkkalanpolun itäpuolen liito-oravien kulkuyhteyden säilyessä ei päiväkodin länsipuoleista yhteyttä tarvitse säilyttää.

VL-1 -merkinnän kaavamääräyksessä lukevan ”liito-oravan ekologisen yhteystarpeen” sijaan tulee määräyksessä olla mainittuna liito-oravienkulkuyhteys. VL-1 -kaavamerkin määräyksessä tulisi mainita, että lähivirkistysalueella on liito-oravan elinalue. Liito-oravien liikkumisen varmistamiseksi puiden välillä on säilyttävä latvusyhteys. Puuston korkeuden on oltava yli 10 metriä ja puiden etäisyys toisistaan maksimissaan 20 metriä. Tämän on säilyttävä rakennusvaiheessa ja sen jälkeenkin.

Eko-1- ja eko-2 -pääallekkäismerkkinen kaavamääräyksissä tulee mainita, että alueen puustoa tulee hoitaa ja uudistaa siten, että liito-oravien kulkuyhteys säilyy. Pelkkä puuston latvusyhteyden säästäminen voisi tarkoittaa tilannetta, jossa puusto on alle 10 metriä korkeaa, eli liian matalaa liito-oravan liikkumiseen.

Lintulaaksontien ylitys on hyvin leveä ja liito-oravan kannalta vaikea. Kaava-alueen eko-1 -merkinnän kohdalla olevat korkeat kuuset ja puusto on säilytettävä, sillä muuten liito-oravan jo nykyisellään heikko kulkuyhteys itään Mustakorpeen katkeaa. Eko-1 – päällekkäismerkinnän laajuus on syytä tarkistaa, niin että se kattaa kaikki ne puut, jotka liito-orava tarvitsee pystyäkseen liitämään Lintulaaksontien yli. Ympäristönsuojelu huomauttaa, että on syytä myös tarkastella, voiko eko-1 -merkinnän viereen rakentaa uutta rakennusta purettavan rakennuksen tilalle ilman, että liito-oravien kulkuyhteydelle tärkeitä puita joudutaan kaatamaan.

Kirkkalanpuiston hoitovaiheessa on kiinnitettävä huomiota haitallisten vieraslajien leviämiseen esimerkiksi maamassojen mukana. Monimuotoisuuden kannalta tärkeä lahoppuusto sekä pähkinäpensaat Kirkkalanpuistossa tulisi säilyttää. Hoitotoimenpitein puiston luonnonarvot voivat nousta.

Ilmanlaatu

Hyvä ilmanlaatu on keskeinen osa terveellistä, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä etenkin päiväkotien alueilla, jossa on paljon lapsia ilmanlaadun kannalta herkkiä kohteita, säännöllisesti ulkona. Ympäristönsuojelun mielestä kaavaselostuksessa olisi pitänyt käsitellä kaava-alueen ilmanlaatu nyt ja tulevaisuudessa, vaikka kaava-alueella ei ole riskejä huonosta ilmanlaadusta. Kaavaselostuksesta olisi pitänyt käydä ilmi, miksi Metsälinnunreitin asemakaavassa ei tarvitse olla ilmanlaatuun liittyviä kaavamerkintöjä tai -määräyksiä.

Pilaantuneet maat

Palstalla 50106 on aiemmin ollut arseenilla pilaantuneita maa-aineita, jotka on kuljettu pois. Kaavaan voi jättää merkinnän pilaantuneista maa-aineista, sillä päiväkodin myötä kohteen herkkyys kasvaa, ja maaperän saastuneisuuden uudelleenarviointi voi tulla kyseeseen. Kunnostetulta alueelta mahdollisesti pois vietävät maamassat on tarkistettava mahdollisten kohonneiden arseenipitoisuuksien varalta.

Luontoviisas Espoo ja muut kaupungin ympäristöpoliittiset ohjelmat

Kohteen luontoarvot ovat korkeintaan paikallisia. Suunnitellun kaavan toteuttaminen ei vaikuta sanottavasti Espoon ympäristöpoliittisiin tavoitteisiin, kunhan Kirkkalanpuisto säilytetään hyvälaatuisena liito-oravaverkoston osana. Vieraslajien poisto rakennustöiden yhteydessä voi parantaa alueen luonnontilaa.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Espoon ympäristönsuojelu pitää kaavan merkintöjä ja määräyksiä olemassa olevien puiden säästämisestä sekä uusien, suureksi kasvavien puiden istuttamisesta hyvinä. Vastaavia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä pitäisi olla useammassa asemakaavassa.

Olemassa olevien puiden säästäminen ja suureksi kasvavien puiden istuttaminen edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista. Puiden varjostus viilentää pihvoja ja

rakennuksia, ja haihdunta nopeuttaa hulevesitulvista toipumista. Etenkin päiväkodin pihoilla varjostavat puut ovat helteillä tärkeitä lasten hyvinvoinnille.

Asemakaava edistäisi ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, jos YL-korttelin lisäksi puurakentamista ja viherkattoja edellytettäisiin myös A-korttelin uudisrakennuksilta. Ympäristönsuojelu muistuttaa, että Espoon oman Viherkattovision hengen mukaista olisi, että kaikissa uusissa auto- ja roskakatoksissa olisi viherkatot. Viherkatot pidättävät sadantaa ja siten hillitsevät hulevesitulvien vaikutuksia.

Rakennusaikaiset järjestelyt

Erityistä huomiota suositellaan kiinnittämään puuston suojaukseen rakennusvaiheessa, sillä liito-oravan kulkuyhteydet alueella ovat hyvin kapeat, ja puustolla on myös muita ympäristö- ja terveysvaikutuksia.

Vastine:

Luontoarvot

Nykyinen Kirkkalanpuisto sekä sen länsipuolinen metsittynyt kapea katualue säilyvät puustoisina. Kirkkalanpolun viereen muodostuu viheralueen laajennus osan asuintontista muuttuessa osaksi lähivirkistysaluetta.

VL-1 -alueen kaavamerkinnän määräystä on tarkennettu liito-oravien kulkuyhteyden osalta. Liito-oravien elinalue on VL-1 alueen merkinnän määräyksessä huomioitu määräämällä alueen metsäisen luonteen säilymisestä ja puuttomien alueiden kehittämisestä osaksi metsäistä aluetta.

Kaava-alueen eteläreunassa on myös osa korttelista osoitettu luonnontilaisena säilytettäväksi tai puustoiseksi reunavyöhykkeeksi kehitettäväksi alueen osaksi. Lisäksi määräysten 4 § ohjaa ottamaan viheralueen huomioon tonttien istutuksia suunniteltaessa. Tavoitteena on, että korttelialueen kasvillisuus voi tukea Kirkkalanpuiston metsäistä luonnetta.

Rakentamisaikaista haittaa puustolle on asemakaavassa pyritty vähentämään edellyttämällä puustokartoituksia ja säilytettävien puiden sekä niiden juuristoalueen asianmukaista huomioimista ja suojaamista purku- ja rakentamisaikana. Erityistä huomiota on purkamisen ja rakentamisen yhteydessä kiinnitettävä asuinkorttelin itäreunaan, jossa kulkee liito-oravien kulkuyhteys ja osa nykyisestä tontista muuttuu VL-alueeksi.

VL-1-, eko-1- ja eko-2-alueiden merkintöjen sanamuodoista on keskusteltu ympäristönsuojelun palvelualueen kanssa. Vakiintuneesti Espoossa käytössä olevien ja toimiviksi todettujen määräyksien osalta muotoilu on päätetty pitää ennallaan.

Asemakaavan A-korttelialueen eko-1-merkinnän rajausta on tarkistettu ja hieman laajennettu selvittämällä tarkemmin tontin kaakkoiskulman puiden sijainteja ja rakentamisen vaikutuksia säilytettäviin puihin. Kaava-alueen ja Lintulaaksontien itäpuolisen

puistoalueen osalta liito-oravan kulkuyhteyden kehittämisestä on keskusteltu myös kaupunkitekniikan keskuksen kanssa.

Ilmanlaatu

Päiväkodin tontti sijaitsee liikenteen ilmanlaadun kannalta hyvällä sijainnilla. Lähistöllä ei ole suuria, raskaasti liikennöityjä väyliä. Lähin suuri väylä, Kehä I, sijaitsee lintuntietä noin kilometrin päässä kaakko-etelä-suunnassa. Lähistöllä ei ole myöskään suuria polttolaitoksia tai teollista toimintaa, joka heikentäisi ilmanlaatua. Lintuvaaran maankäyttö on pientalovaltaista ja pysynee sellaisena jatkossakin, joten odotettavissa ei ole että ilmanlaatu heikkenisi tulevaisuudessa merkittävästi nykyisestä.

Pientalovaltaisilla alueilla ilmanlaatua heikentää etenkin puun pienpoltto. HSY:n mukaan noin 80 prosentissa pääkaupunkiseudun pientaloista poltetaan puuta. Tulisijat ja niissä poltettava puumateriaali voivat aiheuttaa paikallisia päästöjä esimerkiksi häkää, hiilivetyjä, mustaa hiiltä sekä bentso(a)pyreeniä sekä verenkiertoon päätyviä PM_{2,5}-hiukkasia. Pitkäaikaisella altistumisella on todettu olevan lukuisia haitallisia terveysvaikutuksia. Puunpolttoa ei kuitenkaan olla kieltämässä. Tulisijojen käyttäjille on olemassa paljon tietoa ja opastusta vähäpäästöisempään puunpolttoon esimerkiksi HSY:n [www-sivuilla](http://www.hsy.fi). Suositeltavaa olisi myös ajoittaa tulisijojen käyttö sellaiseen aikaan päivästä, jolloin päiväkodin pihalla ei ulkoile lapsia.

Pilaantuneet maat

Asemakaavamääräystä on tarkennettu ympäristövalvonnasta saatujen lisätietojen perusteella siten, että määräys koskee vain päiväkodin tontin piha-alueita.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Asemakaavan 3 §:ssä määrätään, että YL-korttelialueen ja korttelin 50130 rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivuiltaan puupintaisia. Viherkattoja on edellytetty LPA-1-alueella sijaitseviin katoksiin. Viherkattoja ei ole muiden rakennusten osalta edellytetty, mutta ovat yksi keino toteuttaa kaavan hulevesimääräyksen mukaista hulevesien hallintaa. Hulevesimääräyksessä myös ohjataan suosimaan läpäiseviä pintoja ja hyöty- ja haihdutusratkaisuja.

Rakennusaikaiset järjestelyt

Asemakaavassa on määräyksiä, joilla pyritään suojaamaan nykyistä puustoa ja turvaamaan liito-oravan kulkuyhteyttä. Korttelin 50130 eteläreuna on osoitettu luonnontilaisena säilytettävänä tai täydennysistutuksin puustoisena reunavyöhykkeenä kehitettävänä alueen osana. Merkinnässä on määrätty puustokartoituksen tekemisestä purku- ja rakennusluvan yhteydessä. Lisäksi määräyksessä määrätään säilytettävän puuston sekä sen juuristoalueen suojaamisesta työmaa-aikana. Suojaus tulee määräyksen mukaisesti tehdä yhtenäisellä suoja-aidalla. Samaan ohjaa myös VL-1-alueita ja korttelin 50130 viheralueeseen rajautuvia tontinosia, erityisesti korttelin länsireunaa koskeva 8 §. Pykälä määrää lisäksi kaivutöiden tekemisestä siten, että puiden

juuristot vaurioituvat mahdollisimman vähän. Myös 4 §:ssä määrätään päiväkotitontin pihan puuston suojaamisesta työmaa-aikana.